

PAZIŅOJUMS

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 29.janvāra sēdē izveidojusi Parlamentārās izmeklēšanas komisiju Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei.

Saeimas priekšsēdētāja

I.Ūdre

Rīgā 2004.gada 29.janvārī

PAZIŅOJUMS

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 11.maija sēdē pagarinājusi Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei darbības laiku līdz 2006.gada 1.novembrim.

Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedre

V.Muižniece

Rīgā 2006.gada 11.maijā

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA
PARLAMENTĀRĀS IZMEKLĒŠANAS KOMISIJA
EINARA REPŠES FINANSIĀLO DARBĪBU PĀRBAUDEI

Jēkaba ielā 11, Rīgā, LV-1811

Tālrunis: 708 7253; 708 7245 · Fakss: 708 7229; 708 7100

2004.g. 3.jūnijā
Nr.9/18-3-66

Saeimas Prezidijam

Saskaņā ar Saeimas 29. janvāra sēdē pieņemto lēmumu nr. 289 ir izveidota parlamentārās izmeklēšanas komisija Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei.

Pildot Saeimas doto uzdevumu, komisija ir apkopojusi saņemto informāciju no iestādēm un organizācijām kurās komisija bija griezusies ar pieprasījumiem.

Veicot analītisko darbu un pamatojoties uz iegūto informāciju, komisija ir sagatavojusi starpziņojumu.

Līdz ar to, komisija lūdz izdarīt grozījumus Saeimas 3.jūnija sēdes darba kārtībā, iekļaujot darba kārtībā Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei starpziņojumu.

Pielikumā: starpziņojums

Komisijas priekšsēdētājs

✓
J.Šmits

Jānis Šmits

904

SAEIMAS KANCELEJA
2004 - 3. JŪN.
Nr. 2906

*Latvijas Republikas 8.Saeimas izveidotās
Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Einara Repšes
finansiālo darbību pārbaudei*

STARPZIŅOJUMS

Rīgā

2004.gada 3.jūnijā

Parlamentārās izmeklēšanas komisija Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei ir izveidota ar Saeimas 2004.gada 29.janvāra lēmumu Nr.289.

Komisijas mērķis ir padarīt Latvijas politiķu darbu iespējami atklātu un novērst amatpersonu interešu konfliktus, tādēļ komisija ir apkopojusi faktus un izsaka viedokli vienīgi par gadījumiem, kas liecina par E. Repšes finansiālo darbību ietekmi uz viņa pieņemtajiem lēmumiem, kā arī E. Repšes iepriekš pieņemto lēmumu ietekmi uz viņa turpmākajām materiālās labklājības izmaiņām.

Pildot Saeimas doto uzdevumu, komisija ir noteikusi sekojošus galvenos darbības virzienus:

1. Nodrošināt sabiedrības tiesības saņemt informāciju par amatpersonu darbību un pārbaudīt Einara Repšes darījumus ar nekustamo īpašumu.
2. Konstatēt, vai šo darījumu veikšana nav uzskatāma par neregistrētu uzņēmējdarbību.
3. Noskaidrot, kādas īpašas priekšrocības slēdzot finanšu darījumus, iespējams, ir guvis Einars Repše.
4. Noskaidrot, kādus lēmumus par labu saviem darījumu partneriem un ziedotājiem, izmantojot dienesta stāvokli, iespējams, ir pieņēmis Einars Repše.
5. Izvērtēt Ministru prezidenta pārraudzībā esošā un tādēļ interešu konfliktā nonākušā KNAB darbības, pārbaudot iespējamās nelikumības Einara Repšes finanšu darījumos.

Vadoties no augstākminētā, parlamentārās izmeklēšanas komisija ir apkopojusi sekojošus faktus, kuri ir bijuši pamatā komisijas viedoklim.

1999. gada 23. martā Rīgas Apgabaltiesa atzina akciju sabiedrību „Rīgas Komercbanka” par maksātnespējīgu un kā obligātu noteica desmit a/s „Rīgas Komercbanka” amatpersonu piedalīšanos maksātnespējas procesā. Šīs desmit personas bija bankas prezidents Vladimirs Kuļiks, valdes locekle un galvenā grāmatvede Mārīte Kurkulīte, viceprezidentes Tatjana Ratņikova un Irēna Skobeļeva, viceprezidents Andrejs Sergejevs, padomes priekšsēdētājs Sols Bukingolts, padomes locekļi Aleksandrs Bondarevs un Kārlis Cerbulis, padomes locekle Karina Izaksone un padomes loceklis Georgs Krivickis.

1999. gada 4. augustā Latvijas Banka (prezidents E.Repše) nolēma atbalstīt Latvijas Bankas piedalīšanos maksātnespējīgās a/s „Rīgas Komercbanka” sanācijā un ar Latvijas Bankas padomes lēmumu Nr. 59/2 tika nodibināta SIA „Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra”, kurā Latvijas Banka iemaksāja 15 546 000 latus Latvijas valstij piederošas naudas. Saskaņā ar likumu „Par Latvijas Banku”, Latvijas Banka nedrīkstēja tieši iegādāties a/s „Rīgas Komercbanka” akcijas, tādēļ Latvijas Banka izmantoja likumā minēto atrunu, ka Latvijas Bankai var būt savi uzņēmumi, lai nodrošinātu finansu sistēmas stabilitāti.

1999. gada 13. augustā Latvijas Banka (prezidents E. Repše) uzdeva SIA „Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra” izpilddirektoram A. Šteinbergam iegādāties 93 781 818 (37 procentus no kopskaita) maksātnespējīgās a/s „Rīgas Komercbanka” akcijas LVL 0,01 nominālvērtībā par kopsummu 15 474 000 latu.

Saskaņā ar SIA „Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra” 1999. gada ilgtermiņa ieguldījumu kustības pārskatu šo akciju vērtība nepilnu 5 mēnešu laikā līdz 1999. gada beigām samazinājās par 10 748 000 latiem.

Saskaņā ar Latvijas Bankas lēmumu (prezidents E. Repše) 2000. gada 18. maijā visas minētās akcijas tika pārdotas „Norddeutsche Landesbank Girozentrale” („NORD/LB”) par 2 767 383 latiem, un Latvijas Banka šī darījuma rezultātā 2000. gada nepilnos 5 mēnešos cieta zaudējumus vēl par 2 030 617 latiem. Kopējā starpība starp maksātnespējīgās a/s „Rīgas Komercbanka” akciju iegādes sākotnējo cenu un to pārdošanas cenu bija 12 778 617 latu.

Tādējādi, glābjot a/s „Rīgas Komercbanka” akcionārus un to ieceltās amatpersonas, kā arī, novēršot sekas, ko bija izraisījusi Latvijas Bankas (prezidents E. Repše) rīcība a/s „Rīgas Komercbanka” darbības uzraudzībā, Latvijas valsts cieta zaudējumus par summu 12 778 617 latu.

2001. gada 10. augustā E. Repše atvēra kontu akciju sabiedrībā „Hansabanka” ziedojumu vākšanai, kas būtu nepieciešami viņa - jaundibināmas politiskas partijas vadītāja - finansiālas neatkarības nodrošināšanai.

2001. gada 21. decembrī stājās spēkā Saeimas lēmums par E. Repšes atbrīvošanu no Latvijas Bankas prezidenta amata, izbeidzot E. Repšes pienākumus, kuros ietilpa arī lēmumi par atļauju būtiskas līdzdalības iegūšanai kredītiestādēs, kredītiestāžu amatpersonu kontrole, kā arī kredītiestāžu uzraudzības, kontroles un sodīšanas funkcijas.

2002. gada februārī E. Repše tika ievēlēts par jaunas politiskas partijas priekšsēdētāju.

2002. gada 10. maijā stājās spēkā likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, saskaņā ar kuru E. Repšem kā bijušajam Latvijas Bankas prezidentam bija jāievēro noteikti ierobežojumi mantiskos darījumos līdz 2003. gada 20. decembrim.

2002. gada 6. oktobrī E. Repše slēdza ziedojumu kontu a/s Hansabanka un pieņēma viņa kontā iemaksātos 277 977, 07 latus, 51 950, 00 ASV dolārus, 3 732, 60 eiro un 373, 00 Kanādas dolārus.

Vairāk kā 90 procentus no E. Repšes saņemtās naudas kopsummas viņa kontā iemaksājušas aptuveni 60 fiziskas un juridiskas personas, vairākas no kurām ir savstarpēji saistītas.

Šo personu skaitā bija gan E. Repšes pārraugāmo kredītiestāžu īpašnieki (Belokoņi), gan amatpersonas (Kehris), kā arī uzņēmumu amatpersonas, kas piedalījušās valsts iepirkumos Latvijas Bankas vajadzībām (Kreislars, Bite), un arī tādu uzņēmumu (Domuss, Investasource, Interavots) īpašnieki vai amatpersonas (tieši vai caur saistītiem uzņēmumiem), kas jau minētas ziņojumā maksātnespējīgās a/s „Rīgas Komercbanka” sanācības procesa aprakstā (Bukingolts, Cerbulis).

1. Tabula. Ziedotāji, par kuriem E. Repše lēmis, būdams Latvijas Bankas prezidents

Datums iemaksai E. Repšes kontā	Vārds vai nosaukums	Uzvārds vai reģ. Nr.	Summa	Valūta
2001.08.29.	Andris	Kreislars	1000.00	LVL
2001.08.30.	Ojārs	Kehris	5000.00	LVL
2001.10.01.	SIA "Domuss"	000331253	2000.00	LVL
2001.10.16.	V.	Belokoņs	10000.00	LVL
2001.10.16.	Vil.	Belokoņs	10000.00	LVL
2002.06.12.	SIA "Investasource"	000335941	2000.00	USD
2002.06.12.	SIA "Interavots"	000323758	2000.00	USD
2002.07.31.	Andris	Kreislars	7000.00	LVL
2002.08.15.	SIA "Domuss"	000331253	5000.00	LVL
2002.09.27.	Ojārs	Bite	1012.00	LVL

Komisija aicina Ģenerālprokuratūru pārbaudīt, vai E. Repšem, izpildot likumā noteiktos ierobežojumus kā bijušajam Latvijas Bankas prezidentam, bija tiesības pieņemt naudu (atvietojamu mantu) no sarakstā minētajām personām agrāk nekā 2003. gada 20. decembrī, un vai viņš nav pārkāpis likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 10. panta 7. daļas noteikumus. Saskaņā ar šī likuma 30. panta 2. daļu minētās summas ir piekritīgas valstij.

Komisija aicina Ģenerālprokuratūru pārbaudīt, vai E. Repše kredīta iegūšanai ir likumīgi saņēmis galvojumu no fiziskas personas - bijušā Latvijas Bankas darbinieka U. Kļausa (savulaik Latvijas Bankas ieceltais a/s „Banka Baltija” administrators), attiecībā uz kuru E. Repše realizēja kontroles funkcijas.

Komisija uzskata par vismaz neētisku E. Repšes rīcību vēl iepriekš - Latvijas Bankas prezidenta amatā, jo viņš bija saņēmis no Latvijas Bankas darbinieka U. Kļausa, personas, attiecībā uz kuru E. Repše realizēja kontroles funkcijas, kredītu vismaz 23 000 latu apmērā.

Bez tam, būdams Latvijas Bankas prezidents, E. Repše saņēma kredītu vismaz 72 999, 97 ASV dolāru un 7 381, 32 latu apmērā no a/s „Hansabanka”, attiecībā uz kuru E. Repše bija pieņēmis lēmumus par atļauju būtiskas līdzdalības iegūšanai kredītiestādē, veicis kredītiestādes amatpersonu kontroli, kā arī šīs kredītiestādes uzraudzības, kontroles un sodīšanas funkcijas.

Komisija uzskata, ka atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 10. panta 7. daļas noteikumiem līdz 2003. gada 20. decembrim E. Repšem nebija tiesību iegūt a/s „Hansabanka” un a/s „Nord/LB” mantu, tajā skaitā ietilpst naudas (kā atvietošanas mantas) saņemšana par atlīdzību uz laiku (kredīts), jo attiecībā uz šiem komersantiem E. Repše bija pieņēmis lēmumus par atļauju būtiskas līdzdalības iegūšanai kredītiestādēs, veicis kredītiestāžu amatpersonu kontroli, kā arī šo kredītiestāžu uzraudzības, kontroles un sodīšanas funkcijas. Likumā nav atrunas par amatpersonas pieļaujamo rīcību atkarībā no mantas iegūšanas veida, tādēļ arī kredītu ņemšanu šajās bankās komisija neuzskata par attaisnojamu rīcību. Kredītu apmēri (vairāk kā 300 000 latu) salīdzinājumā ar E. Repšes parastajiem ienākumiem, to nosacījumi, kas ļauj vairākus gadus nemaksāt kredītu pamatsummu, atbrīvojumi no samaksas par kredītu pieteikumu izskatīšanu, procentu likmes, kas ir zemākas nekā ievērojamam vairākumam šo banku klientu, ārkārtīgi iecietīgās prasības attiecībā uz kredītu ķīlas nodrošinājumu neļauj šos kredītus uzskatīt par parastiem ikdienas vajadzību apmierināšanai nepieciešamiem darījumiem, kuri to maznozīmības dēļ būtu uzskatāmi vien par formālu likuma pārkāpumu.

2002. gada oktobrī tika apstiprināts E. Repšes 8. Saeimas deputāta mandāts.

No 2002. gada novembra līdz 2004. gada martam E. Repše bija Ministru prezidents – valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli. Komisija pauž pieņēmumu, ka E. Repšem bija būtiska iespēja ietekmēt Ministru kabineta normatīvo aktu saturu un pieņemšanas termiņu, un viņš to ir izmantojis.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 13. panta 6. daļu, ja E. Repše ārpus valsts amatpersonas pienākumu pildīšanas bija pieņēmis dāvanas no fiziskajām vai juridiskajām personām, viņam laikā no 2002. gada 6. oktobra līdz 2004. gada 5. oktobrim nebija tiesību attiecībā uz šīm personām izdot administratīvu aktu.

Būdams Ministru prezidents, E. Repše ir piedalījies administratīvu aktu izdošanā, kas attiecas uz sekojošām juridiskām personām, kuru naudu viņš ir pieņēmis 2002. gada oktobrī.

2. Tabula. Ziedotāji, par kuriem E. Repše lēmis, būdams Ministru prezidents

2001.10.11	SIA "Vincents"	000303216	2045.17	EUR
2002.06.18	SIA "Vincents"	000303216	1500.00	USD

2003. gada nogalē ar Ministru Kabineta lēmumu tika grozīta Rīgas Brīvostas teritorijas robeža, tādējādi atvieglot SIA „Vincents” iecerēta būvniecības projekta realizāciju. Kaut arī pēc būtības šis lēmums bija saprātīgs, E. Repšem nebija tiesību piedalīties tā pieņemšanā.

Bez tam, komisija aicina Ģenerālprokuratūru pārbaudīt, kādā veidā fakts, ka E. Repše ir bijis aktīvs ierosinātais izmaiņām Latvijas valstij piederošo mežu apsaimniekošanā un lēmumu pieņemšanas kārtībai ostās, varētu būt ietekmējis sekojošu uzņēmumu darbību, kas E. Repšem devuši naudu.

2a. Tabula. Ziedotāji, kurus darbību, iespējams, ietekmējuši E. Repšes lēmumi

2001.10.24	SIA "Vudisona Termināls"	000331491	2500.00	LVL
2002.05.29	SIA "Latvijas Rietumu termināls"	000321386	10000.00	USD
2002.05.30	SIA "Pata AB"	000344861	5000.00	LVL
2002.09.04	SIA "Alpha-osta"	000310314	5000.00	LVL

Komisija uzskata, ka vismaz neētiska ir bijusi E. Repšes rīcība augstos politiskos vai valsts saimnieciskos amatos virzot fiziskas personas, kas devušas viņam naudu. Šo personu skaitā ir Grigorijs Krupņikovs, kandidāts Ārlietu ministra postenim (samaksājis E. Repšem 2500 LVL), Kārlis Šadurskis, Izglītības un zinātnes ministrs (200 LVL), Pāvels Rebenoks, Ministru prezidenta padomnieks ostu jautājumos (50 EUR), Aldis Kušķis un Liene Liepiņa, novērotāji Eiropas Parlamentā (attiecīgi 400 USD un 80 LVL). Komisijas rīcībā ir ziņas, ka augstus amatus saņēmušas arī citas personas, kas kopumā E. Repšem samaksājušas vairākus tūkstošus latu, taču komisija neuzskata par iespējamu šādas ziņas publiskot pirms saņemts atbilstošs izmeklēšanas iestāžu atzinums. Par klaju interešu konfliktu likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 12. panta izpratnē uzskatāms E. Repšes atbalsts Viļa Vītola, kura kompetenci komisijai nav pamata apšaubīt, iecelšanai amatos valsts akciju sabiedrībās, jo, būdams Ministru prezidents, E. Repše saņēmis V. Vītolam piederošajā bankā kredītus - 116 406, 87 eiro un 75 239, 58 ASV dolāru.

Komisija uzskata, ka E. Repšes reputāciju ietekmē arī fakts, ka viņa vadītā Ministru Kabineta ieceltais Valsts Ieņēmumu dienesta vadītājs K. Ketners 2003.gada laikā ir vienpersoniski lēmis par vairāku desmitu komersantu atbrīvošanu no maksājumiem valsts budžetā, tajā skaitā 2003.gada 11.jūlijā pieņēmis lēmumu par a/s „Hansabanka”, ar kuru E. Repše atradās un turpina atrasties darījuma attiecībās, atbrīvošanu no ienākuma nodokļa un soda naudas samaksas valsts budžetā par kopējo summu 170 382, 69 LVL un ar nodokli neapliekamo uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmo zaudējumu palielināšanu par 443 999, 00 LVL.

Komisijas uzdevums nav konstatēt visu to personu loku, kas, piešķirot E. Repšem naudu, pateicās par viņam sniegtajiem pakalpojumiem vai cerēja uz tādiem nākotnē. Svarīgi ir konstatēt, vai E. Repše, pieņemot naudu, ir pārkāpis likumu, un tas ir izmeklēšanas iestāžu pienākums.

Diemžēl, komisijai nav bijis iespēju uzklaut paša E. Repšes viedokli par viņa rīcības ētiskajiem aspektiem, tādēļ komisija, izsakot viedokli par sekojošām personām un viņu rīcības motīviem, maksājot E. Repšem naudu, spiesta interpretēt faktus atbilstoši vien pašu komisijas locekļu izpratnei par ētisku un loģisku rīcību.

3. Tabula. Apšaubāmi, iespējams, koruptīvi ziedojumi

2002.01.24.	Ainārs	Dzelze	2500.00 LVL
2002.05.09.	SIA "Adugs"	000335636	3000.00 LVL
2002.07.25.	SIA "Empower"	000356320	5000.00 LVL
2002.07.25.	SIA "Empower"	000356320	5000.00 LVL
2002.08.14.	Valentīna	Mamajeva	5000.00 LVL
2002.08.19.	Ilvars	Attis	5000.00 LVL
2002.08.27.	Sergejs	Korotkovs	5000.00 LVL
2002.08.28.	Iļja	Basins	5000.00 LVL
2002.09.09.	Velners	Siņicins	5000.00 LVL
2002.09.26.	Novruzš Kasum Ogli	Tagijevs	8700.00 LVL
2002.10.03.	Natalja	Brūvere	6400.00 LVL

Komisija ziņojumā ir izmantojusi vien tādus datus, kas pašam E. Repšem un jebkurai citai personai bija publiski pieejami, izmantojot atklātus informācijas avotus.

Komisija uzskata par neētisku rīcību naudas paturēšanu, kuru E. Repše saņēma no Aināra Dzelzes, kurš ir publiski atzinies, ka bijis vien starpnieks naudas nodošanā politiskajai partijai, un šāds fakts konstatēts ar tiesas spriedumu.

Komisija uzskata par politiskas personas reputāciju negatīvi ietekmējošu apstākli naudas pieņemšanu no Ilvara Atta, kurš laikrakstā „Diena” (2004. gada 10. janvārī) minēts kā persona, par kuru ir aizdomas līdzdalībā darbībās, kuru mērķis ir Ventspils uzņēmumu izvairīšanās no nodokļu samaksas. Tāpat, masu medijos ir paustas bažas, ka V. Mamajevas rīcībā nav bijuši legāli naudas līdzekļi, lai viņa būtu tik dāsna E. Repšes finansētāja.

Nav saprotama SIA „SIGEX”, kuras kapitāls ir 2 000 LVL, vadītāja Novruza Kasum Ogli Tagijeva un reidentes Nataljas Brūveres motivācija un spēja samaksāt E. Repšem kopsummā vairāk nekā 15 tūkstošus latu. Līdzīgi, nav saprotams, kādi ir bijuši avoti tiem 10 tūkstošiem latu, kurus E. Repšem piešķirusi sīka (2 000 LVL kapitāls) Ķekavā reģistrētā SIA „Empower”.

Komisija labprāt būtu uzklusījusi E. Repšes viedokli par sakarību starp faktu, ka viņam 3 000 LVL piešķirusi Ķekavā reģistrētā SIA „Adugs”, un faktu, ka 2003. gadā, kad E. Repše bija Ministru prezidents, SIA „Adugs” saņēma no valsts budžeta kompensāciju par ražošanā izmantoto cukuru 57 099 LVL apmērā.

Komisija izsaka pieņēmumu, ka E. Repšes finansiāla neatkarība būtu saprātīgu politisku lēmumu pieņemšanu veicinošs faktors, tomēr tā nav iespējama, ja galvenais viņa naudas līdzekļu izcelsmes avots ir nelielas ļaužu grupas piešķirtie līdzekļi, kurus turklāt E. Repše ir ieguldījis augsti spekulatīvos darījumos, ienākumi no kuriem varētu būt atkarīgi no viņa kā atbildīgas valsts amatpersonas rīcības vai ietekmēt viņa rīcību.

2001. gada 21. decembrī, atstājot Latvijas Bankas prezidenta amatu, E. Repšiem piederēja 238 Standard & Poors depozīta sertifikāti (SPY) par kopējo tirgus vērtību 27 227, 20 ASV dolāru, kā arī 1 292, 74 lati, ko E. Repše bija noguldījis Latvijā reģistrētā kredītiestādē. E. Repšes kopējās parādsaistības bija 72 999, 97 ASV dolāri un 30 381, 32 lati. Komisija izsaka pieņēmumu, ka E. Repšes nekustamā īpašuma Iksķilē un 2 automašīnu vērtība bija ne mazāka kā 2003. gadā, kad to vērtība, kas norādīta darījumos (ķīla, pārdošana), bija kopsummā ne lielāka par 35 000 LVL. Ja vien E. Repšes īpašumā nebija kāda vērtīga kustama manta, kura nav jāuzrāda valsts amatpersonas deklarācijā, E. Repšes aktīvu tīrā vērtība bija negatīva, proti, viņa parādsaistības pārsniedza viņa īpašuma vērtību par vismaz 25 tūkstošiem latu. Ņemot vērā, ka, stājoties Ministru prezidenta amatā 2002. gada 5. decembrī, valsts amatpersonas deklarācijā E. Repše nav norādījis kustamas mantas pārdošanas darījumus, nav saprotams, kas uzturēja E. Repši ilgāk kā 9 mēnešus periodā no 2001. gada 21. decembra līdz 2002. gada 6. oktobrim, līdz viņš saņēma partijas vadītāja kontā iemaksāto naudu. Tādēļ nepieciešams papildus pārbaudīt, vai E. Repšes valsts amatpersonas deklarācija atspoguļo patieso stāvokli.

Kā publiski paziņojis pats E. Repše, viņa kontā iemaksātos naudas līdzekļus viņš ir iztērējis, lai iegādātos ASV biržās dažādu firmu akcijas.

Saskaņā ar E. Repšes deklarāciju 2002. gada 5. novembrī, stājoties Ministru prezidenta amatā, viņš bija veicis divus nozīmīgus darījumus. Viens darījums bija ASV tirgus vērtspapīru pirkšana un pārdošana, līdz ar ko E. Repšes īpašumā nu jau bija 1 411 Standard & Poors depozīta sertifikāti (SPY) par kopējo tirgus vērtību 129 138, 21 ASV dolārs.

Otrs darījums, saskaņā ar E. Repšes paša deklarēto, bija honorāra saņemšana par politiskas partijas dibināšanu par kopējo summu 312 053, 69 lati. Pat ja E. Repše bija samaksājis no šīs summas vismaz iedzīvotāju ienākuma nodokli nekavējoties, nevis vienlaikus ar iedzīvotāju ienākuma deklarācijas iesniegšanu 2003. gada pirmajā ceturksnī, viņa rīcībā atlikušajai naudas summai vajadzēja būt ne mazāka kā 234 tūkstoši latu.

E. Repše bija atdevis iepriekš norādītos parādus par kopējo summu aptuveni 75 000 LVL, papildus nopircis vērtspapīrus par kopējo summu aptuveni 60 000 latu, E. Repšes deklarētie naudas uzkrājumi kopsummā bija sasnieguši aptuveni 21 500 latu. Līdz ar to, vai nu E. Repše 30 dienās laikā no 2002. gada 6. oktobra līdz 2002. gada 5. novembrim nelielos pirkumos (mazākos kā 20 minimālās mēnešalgas) ir iztērējis vismaz 77 500 latu, vai nav šo summu deklarācijā norādījis kā uzkrājumus noguldījumu vai skaidras naudas formā, vai arī sedzis kādas citas saistības, kuras nav norādītas iepriekšējo periodu deklarācijās. Tādēļ nepieciešams papildus pārbaudīt, vai E. Repšes valsts amatpersonas deklarācija atspoguļo patieso stāvokli.

Saskaņā ar E. Repšes valsts amatpersonas deklarāciju, kas iesniegta 2003. gada 26. martā, viņam piederošo ASV tirgus vērtspapīru tirgus vērtība nepilnos divos mēnešos laikā no 2002. gada 5. novembra līdz 2002. gada 31. decembrim bija sarukusi par 35 121, 01 ASV dolāriem jeb 27, 2 procentiem (atlikusī vērtība 94 017, 20 ASV dolāri).

2001. gadā E. Repšem piederošo vērtspapīru portfeļa ienesīgums (ienākumu attiecība pret ieguldījumu) bija 0, 91 procenti, 2002. gadā (neņemot vērā minēto vērtības samazinājumu) – ienesīgums saruka līdz 0, 47 procentiem, 2003. gadā ienesīgums saruka līdz 0,10 procentiem gadā. Šāds ienesīguma līmenis bija neapšaubāmi ievērojami zemāks nekā procentu likme par kredītiem, kurus E. Repše bija ņēmis vērtspapīru iegādei, un ievērojami zemāks kā ienesīgums no naudas izvietojanas zema riska aktīvos.

Saskaņā ar E. Repšes valsts amatpersonas deklarāciju, kurā atspoguļots viņa mantiskais stāvoklis 2003. gada 31. decembrī, E. Repšes īpašumā bija ASV tirgus vērtspapīri par kopējo summu tirgus vērtībā 810 089 ASV dolāri, likvīdi ieguldījumi un noguldījumi Latvijas finansu uzņēmumos par kopējo summu 14 431, 17 lati un 5 613, 40 ASV dolāri. E. Repšem piederēja nekustamie īpašumi, kuru iegādes vērtība bija 323 718, 80 lati. Bez tam, E. Repšes īpašumā bija arī iepriekš dāvinājumā saņemts nekustams īpašums Ikšķilē, kura ķīlas vērtība bija 65 543 lati. E. Repše bija izsniedzis aizdevumus par kopējo summu 6 700 latu. Tādējādi E. Repšem piederošo aktīvu kopējā vērtība bija 851 687, 97 lati. E. Repšes saistības, summas pārrēķinot pēc valūtas kursa 2003. gada 31. decembrī, kopsummā bija 780 511, 02 lati. Rezultātā E. Repšes aktīvu tīrā vērtība bija 71 176, 95 lati.

2002. gada 31. decembrī E. Repšes aktīvu tīrā vērtība saskaņā ar viņa iesniegto deklarāciju bija aptuveni 105 150 latu, tātad viena gada laikā E. Repše bija zaudējis vismaz 30 000 latu savas mantas, ko nespēja segt pat viņa kā Ministru prezidenta alga un ienākumi no mantas pārdošanas.

Komisijas uzdevums nav sniegt E. Repšem ieteikumus viņam piederošo finansu līdzekļu saprātīgai pārvaldei, tādēļ komisija aprobežojas ar viedokli, ka augstas valsts amatpersonas atkarība no riskantu darījumu veiksmes var apdraudēt valsts pārvaldības kvalitāti.

Vienlaikus komisija uzskata par nepieciešamu ierosināt izmaiņas normatīvajos aktos, kas nosaka valsts amatpersonas deklarācijas formu. Lai iegūtu patiesu un skaidru priekšstatu par valsts amatpersonu mantiskā stāvokļa izmaiņām, deklarācija būtu iesniedzama finansu pārskatu formā, kas sastāv no bilances, peļņas/zaudējumu aprēķina un naudas plūsmas pārskata. Pārskatos nepieciešams atspoguļot arī peļņu/zaudējumus no valūtas kursa svārstībām. Nevienā no E. Repšes valsts amatpersonas deklarācijām šādi ienākumi/zaudējumi nav deklarēti.

Kā jau minēts komisijas ziņojumā, atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 10. panta 7. daļas noteikumiem līdz 2003. gada 20. decembrim E. Repšem nebija tiesību iegūt a/s „Hansabanka” un a/s „Nord/LB” mantu, tajā skaitā ietilpst naudas (kā atvietošanas mantas) saņemšana par atlīdzību uz laiku (kredīts), jo attiecībā uz šiem komersantiem E. Repše bija pieņēmis lēmumus par atļauju būtiskas līdzdalības iegūšanai kredītiestādēs, veicis kredītiestāžu amatpersonu kontroli, kā arī šo kredītiestāžu uzraudzības, kontroles un sodīšanas funkcijas.

Komisija aicina Ģenerālprokuratūru pārbaudīt, vai E. Repše nav pārkāpis likumu, 2003. gadā pieprasot un pieņemot no minētajām kredītiestādēm aizdevumus: no a/s „Nord/LB Latvija” 75 996, 98 ASV dolārus un 269 234, 35 eiro, no a/s „Hansabanka” - 259 300 eiro.

2004. gada 16. janvārī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) saņēma iesniegumu no sabiedrības par atklātību „Delna” par E. Repšes iespējamo interešu konfliktu, saņemot aizdevumus no kredītiestādēm. Atbildē uz divām teksta lappusēm (vēl vienu lappusi aizņem KNAB rekvizīti un tā vadītājas pienākumu izpildītājas J. Strīķes paraksts), ko KNAB sniedzis pēc 4 mēnešus ilgas pārbaudes, analizēts un kā nepamatots noraidīts pieņēmums, ka E. Repše varētu būt saņēmis kredītus uz īpaši labvēlīgiem nosacījumiem.

Komisija uzskata, ka KNAB veiktā pārbaude ir apliecinājums šīs iestādes darbinieku nekompetencei, profesionālai mazspējai vai personiskai ieinteresētībai pārbaudes rezultātos sekojošu apstākļu dēļ.

KNAB nav sniedzis tiesisku vērtējumu E. Repšes finansiālajām darbībām, nav analizējis saistību starp E. Repšes saņemtajiem labumiem un viņa kā augstas valsts amatpersonas rīcību, nav kritiski vērtējis no kredītiestādēm saņemto informāciju. Pārbaude nav veikta vispusīgi, bet aprobežota vienīgi ar jautājumu par kredītu procentu likmju apmēru.

Parlamentārās izmeklēšanas komisijai joprojām nav izdevies no KNAB iegūt materiālus, kas ļautu vērtēt, vai pats E. Repše ir sniedzis kredītiestādēm nepatiesu informāciju, vai kredītlietās ir dati par iegādāto nekustamo īpašumu patieso cenu (tirgus vērtību), vai E. Repšiem ir bijis kāds plāns ienākumu gūšanai no nekustamajiem īpašumiem, vai viņam bija līdzekļi ieguldījumiem šajos nekustamajos īpašumos, kas paaugstinātu to vērtību, vai E. Repšiem bija nepieciešamās prasmes un iemaņas ienākumu gūšanai no uzņēmējdarbības nekustamo īpašumu jomā, vai 8 (astoņi) nekustamie īpašumi bija nepieciešami vienīgi E. Repšes personiskā patēriņa vajadzību apmierināšanai un vai šīs vajadzības atbilst viņa iespējām. Tādēļ komisija pauž viedokli vienīgi par apstākļiem, kas norāda uz pretrunām KNAB pieticīgajos secinājumos.

KNAB secinājumi balstīti vienīgi uz pašu kredītiestāžu norādītajiem vērtēšanas kritērijiem, kuri ir pretrunā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes lēmumu Nr. 17/6 (2001. gada 2. novembris) „Kredītrisku pārvaldīšanas ieteikumi” 3.2. un 3.5. punktu prasībām.

KNAB norāda, ka lēmumu pieņemšanā par kredītu piešķiršanu būtiski bija sekojoši kritēriji: 1) kredīta valūta un termiņš; 2) klienta iepriekšējā sadarbība ar banku, kredītvēsture, maksājumu disciplīna, citu produktu izmantošana bankā; 3) klienta maksātspēja, ņemot vērā klienta ienākumus, izglītību, darba pieredzi un potenciālo konkurētspēju darba tirgū; 4) kredīta nodrošinājums, tā tirgus vērtība; 5) citu banku konkurence, to veiktie procentu piedāvājumi.

E. Repšes Ministru prezidenta alga tika aprēķināta un izmaksāta Latvijas latos nevis eiro vai ASV dolāros – valūtās, kurās izsniegti un atmaksājami kredīti. Komisijas rīcībā nav ziņu, ka E. Repšiem būtu bijuši kādi citi legāli pastāvīgi ienākumi kā vien aptuveni 1 650 latu liela ikmēneša alga, kuras apmērs ir nepietiekams viņa saistību segšanai.

Nav pamata uzskatīt, ka politisku partiju dibināšana būtu uzskatāma par pastāvīgu nodarbošanos un E. Repše vēlreiz spētu gūt neparasti lielus ieņēmumus, savukārt, viņa tēriņi patēriņa vajadzībām bija radījuši stāvokli 2001. gada beigās, kad viņa parādi bija lielāki par viņa īpašumu.

A/s „Hansabanka” uzsāka 259 300 eiro liela kredīta izsniegšanu E. Repšem 2003. gada 10. septembrī, nosakot, ka visa šī kredīta pamatsumma ir jāatmaksā vienā paņēmienā, proti, 2008. gada 10. septembrī, visu šo periodu maksājot vien procentus par kredītu. E. Repše bija atbrīvots no komisijas maksas par pieteikuma izskatīšanu un kredīta izsniegšanu. Komisija konstatē, ka E. Repšem, pildot Latvijas Bankas prezidenta pienākumus, bija kredītvēsture Hansabankā, arī viņa pieprasītais honorārs par politiskas partijas izveidošanu tika uzkrāts kontā Hansabankā, tādēļ E. Repšem piešķirto kredītu nosacījumi, tajā skaitā procentu likme, formāli varēja būt labāki nekā citiem Hansabankas klientiem. Tomēr kredīta atmaksas grafīks neļauj pienācīgi kontrolēt maksājumu disciplīnu, neļauj gūt pārliecību, ka E. Repšes rīcībā būs pietiekami līdzekļi kredīta pamatsummas atmaksai. Bez tam, a/s „Hansabanka” ir piešķirusi kredītu 90 procentu apmērā no visu E. Repšes turpmāk iegādājamo nekustamo īpašumu pirkuma cenas, pieļaujot, ka E. Repše drīkst iesniegt darījumu dokumentus un iekļāt īpašumus 30 dienas pēc tam, kad bija saņēmis naudu no kredītkonta. Pat šo liberālo nosacījumu E. Repše vismaz vienu reizi ir pārkāpis. Komisijai ir pamatotas šaubas, vai īpašumu patiesā vērtība atbilda līgumos norādītajai cenai. Pat ja kredītlietās būtu atrodami ARCO REAL ESTATE veikti īpašumu vērtējumi, tie ir apšaubāmi, jo šis starpniekuzņēmums vienlaikus bija E. Repšes pilnvarotā persona (tajā skaitā rīcībai ar E. Repšes norēķinu kontu), tātad, nav uzskatāms par neatkarīgu vērtētāju.

E. Repšes deklarācijās nav atrodami dati par viņa kredītvēsturi komercbankā „Nord/LB Latvija”, viņam piešķirto kredītu nosacījumi īpaši neatšķiras no nosacījumiem, kas tika piemēroti citiem šīs bankas klientiem, izņemot faktu, ka E. Repšem ir piešķirts kredīts 100 līdz 190 procentu apmērā no iegādāto nekustamo īpašumu cenas.

Vienlaikus komisija pauž šaubas, vai abas komercbankas parasti būtu piešķirušas šādus kredītus zinot, ka E. Repše vienlaikus ir saņēmis vairākus simtus tūkstošus naudas vienību lielus kredītus citās bankās un no ASV vērtspapīru tirgus brokeriem. Komisija arī konstatē, ka KNAB secinājums par kredītprocentu likmēm banku sektorā neatbilst Latvijas Bankas publicētajai oficiālajai statistikai.

KNAB nav analizējis noziedzīgu nodarījumu un likumu pārkāpumu pazīmes, kas atrodamas materiālos, ko KNAB ir pārsūtījis komisijai pēc tās pieprasījuma.

Valsts nodevas kopsummā vairāku tūkstošu latu apmērā darījumos ar nekustamajiem īpašumiem E. Repšes vietā ir maksājušas ARCO REAL ESTATE (valdes priekšsēdētājs Viktors Savins) pārpilnvarotas personas un citas anonīmas personas. Šie darījumi (par atlīdzību vai bez tās) būtu papildus rūpīgi jāpārbaudāmi, un tie bija jāatspoguļo E. Repšes valsts amatpersonas deklarācijā.

Ir vismaz neētiski, ka E. Repše darba laikā ir lietojis valsts mantu ar Ministru prezidenta pienākumu izpildi nesaistītām vajadzībām, proti, daudzkārt izmantojis Ministru kabineta telpas savu biznesa darījumu kārtošānai sekojošos datumos.

4. Tabuļa. Ministru kabineta telpu izmantošana

Datums	Darbība	Personas Ministru prezidenta kabinetā
2003.01.22.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs, a/s Pirmā banka darbinieks
2003.08.04.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs
2003.08.14.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs, a/s Nord/LB darbinieks
2003.08.19.	Parakstu apliecināšana	E. Repše, notārs, D. Vanags
2003.09.10.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs
2003.10.13.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs
2003.10.13.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs
2003.12.16.	Nostiprinājuma lūgums	E. Repše, notārs, a/s Hansabanka darbinieks

Komisija aicina kompetentas valsts institūcijas pienācīgi konstatēt iesaistīto personu atbildību un lemt par normatīvajos aktos noteiktās atbildības piemērošanu sakarā ar sekojošiem pārkāpumiem.

Kolkas pagasta padome 2003. gada 2. septembrī lēma par atteikšanos no pirmpirkuma tiesībām saistībā ar 2003. gada 6. augusta pirkuma līgumu starp G. Pūcīti un R. Sakni, kaut gan jau 2003. gada 25. augustā bija noslēgts pārjaunojuma līgums, ar kuru E. Repše kā pircējs bija stājies G. Pūcīša (ARCO REAL ESTATE darbinieka un E. Repšes pilnvarotās personas) vietā. Vienlaikus ar atteikumu no pirmpirkuma tiesībām Kolkas pagasta padome ir lēmusi par zemes gabala zemes lietošanas mērķa noteikšanu – vienas un divģimeņu māju apbūve. Šis zemes gabals atrodas Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā.

2001. gada 14. februārī ar Istras pagasta padomes lēmumu Ivo Danilovam pastāvīgā lietošanā tika piešķirta zeme 141,1 ha platībā Istras pagasta „Līčos”.

2002. gada 18. septembrī Aivars Veinbergs, dzīvojošs Rīgas rajona Ādažu pagasta Pirmā ielā 31 dz.1, ir piešķīris Gatim Saknītim ģenerālpilnvaru „Līču” zemes privatizācijai, šī īpašuma apsaimniekošanai, mežizstrādes veikšanai, īpašuma atsavināšanai pēc G. Saknīša ieskatiem.

Vairākus mēnešus pēc šādas pilnvaras izsniegšanas datuma, ar Istras pagasta padomes lēmumu 2003. gada 26. februārī, pamatojoties uz vienošanos, kas slēgta 2003. gada 28. aprīlī (divus mēnešus pēc šī datuma!), lietošanas tiesības pārreģistrētas uz A. Veinbergu un jau 2003. gada 30. maijā A. Veinbergam zeme piešķirta īpašumā par samaksu – 9 640 latiem privatizācijas un kompensācijas sertifikātos.

Ar 2003. gada 9. septembra pirkuma līgumu E. Repše iegādājās šo īpašumu par 84 600 ASV dolāriem (48 898,80 lati pēc valūtas kursa), kā norādīts līgumā, samaksājot naudu vēl pirms līguma parakstīšanas.

Vairāk kā mēnesi pirms šī pirkuma līguma sastādīšanas, proti, 2003. gada 28. jūlijā, Istras pagasta padome jau bija lēmusi par atteikšanos no pirmpirkuma tiesībām pie norādītās pirkuma cenas 6 395 lati.

177

Komisija uzskata, ka krimināllietas ietvaros, kas 2003. gada 4. decembrī tika ierosināta aizdomās par G. Saknīša izdarītu krāpšanu lielā apmērā, būtu nepieciešams rūpīgi noskaidrot tos mehānismus, darījumos iesaistītās personas, kas ļāvušas G. Saknītim, viņa mātei A. Saknītei un citām ar viņiem saistītajām personām nesodīti nemaksāt nodokļus, izmantot savu darījumu aizsegam mazturīgas personas bez noteiktas nodarbošanās un, pārkāpjot likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 16. pantu, iegūt savā un savu darījuma partneru īpašumā vairāk kā desmit tūkstošus hektāru zemes.

Komisija uzskata, ka E. Repšes ieguldījumi zemes īpašumos varēja radīt interešu konfliktu gadījumos, kad viņš vai viņa ietekmē esošas amatpersonas lemtu par zemes lietošanas mērķi gan Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā, gan Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegumā, gan attiecībā uz tiešo maksājumu apmēru par zemes platībām lauku apvidos, jo šādi lēmumi būtiski ietekmētu E. Repšes īpašumu vērtību.

Komisija uzskata, ka izmeklēšanas iestāžu pienākums būtu vispusīgi un objektīvi novērtēt sakarību starp faktu, ka E. Repše ir pieņēmis naudu no a/s „Venceb” amatpersonas, kura realizē Rēzeknes multifunkcionālās halles (īpašnieks SIA „Rēzeknes halle”) projektēšanu un būvniecību, faktu, ka Aizsardzības ministrija (ministrs Ģ.V. Kristovskis) 2003. gadā ir piešķirusi šīs halles būvniecībai 194 000 latu un faktu, ka E. Repšes darījumu partnerim D. Vanagam 2003. gadā pastarpināti piederēja kapitāla daļas uzņēmumā SIA „Rēzeknes halle”.

Par E. Repšes turpinātu saimniecisko darbību liecina arī darījums, kura rezultātā viņš ieguva savā īpašumā pusi Reģionālā sporta-veselības centra „Rāzna” Rēzeknes rajona Kaunatas pagastā. Iegūtā īpašuma raksturs, paša E. Repšes izteikumi medijos, ka viņš nolēmis kopīgi ar līdzīpašnieku un darījumu partneri Donātu Vanagu izveidot atpūtas telpas iznomāšanai, internetā publicētā (www.razna.lv) šīs atpūtas vietas reklāma ļauj uzskatīt Einaru Repši par lauku tūrisma uzņēmēju, kas viņam šobrīd kā Saeimas deputātam nav aizliegts. Tomēr E. Repšes pienākums ir izpildīt visas normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz komersantiem.

Komisija aicina Valsts ieņēmumu dienestu novērtēt, vai E. Repše ir samaksājis visus likumos minētos nodokļus. Komisija aicina Valsts ieņēmumu dienestu pārbaudīt, vai E. Repšes paveiktais jaunas politiskas partijas izveidē nav uzskatāms par Civillikuma 2212. pantā minēto darbību, par kuru saskaņā ar likumu ir nomaksājams pievienotās vērtības nodoklis.

Pamatojoties uz izklāstīto un vadoties no Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 3. panta, 41. panta 2. daļas, 107. panta 1. daļas 2. punkta, 109. panta un 113. panta, komisija nosūta šo ziņojumu Latvijas Republikas Ģenerālprokuroram J. Maizītim jautājuma izlemšanai par krimināllietas ierosināšanu pēc Latvijas Krimināllikuma 195. panta, 210. panta, 219. panta, 320. panta, 325. panta, 326. panta un 326.1. panta minēto noziegumu pazīmēm. Komisija lūdz arī lemt par prasības celšanu valsts interesēs saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 30. panta 2. daļu.

Pamatojoties uz izklāstīto un vadoties no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (APK) 215.1. panta, komisija nosūta šo ziņojumu Valsts Ieņēmumu dienesta vadītājam N. Jezdakovai, lai tiktu lemts par pamatu administratīvā pārkāpuma lietas ierosināšanai pēc APK 159. panta un 165.2. panta pazīmēm un pamatu nesamaksāto nodokļu un soda naudu piedzīšanai no ziņojumā minētajām personām.

Komisija aicina Ministru kabinetu visdrīzākajā laikā, iesaistot noteikumu sagatavošanā sabiedrības pārstāvjus, izpildīt likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” Pārejas noteikumu 6. panta prasības, kuras attiecas uz likuma 18. un 22. pantu.

Komisija aicina tiesībsargājošās iestādes pārbaudīt komisijas starpziņojumā minētos faktus. Komisija savu darbību turpinās, līdzko būs saņēmusi nepieciešamo informāciju no tiesībsargājošajām iestādēm.

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas Einara Repšes finansiālo darbību pārbaudei locekļi:

Jānis Šmits (komisijas priekšsēdētājs)

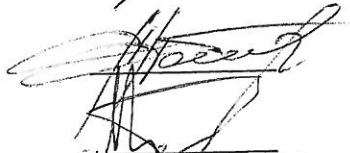
Jānis Lagzdīņš (komisijas priekšsēdētāja biedrs)

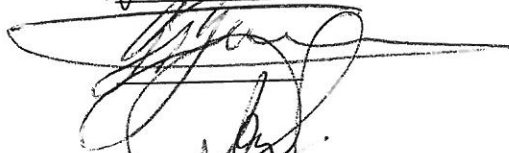
Pēteris Kalniņš (komisijas sekretārs)

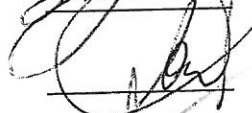
Andrejs Aleksejevs

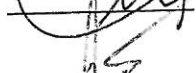
Aleksandrs Bartaševičs

Gundars Bērziņš

Oļegs Deņisovs

Dzintars Jaundžeikars

Andis Kāposts

Igors Solovjovs

Andris Tolmačovs

